

Finansutskottets betänkande 2023/24:FiU13

EU:s kapitaltäcknings- och krishanteringsregelverk – några förtydliganden

Sammanfattning

Utskottet ställer sig bakom de ändringar regeringen föreslår i lagen om resolution, lagen om betaltjänster, lagen om elektroniska pengar och lagen om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag.

I propositionen behandlas frågor om det förtydligande i EU:s krishanteringsregelverk som gäller beräkningen av kravet i fråga om företag som ingår i vissa gränsöverskridande koncerner. Det föreslås därför att ändringarna i EU:s krishanteringsregelverk ska genomföras i svensk rätt.

Regeringen föreslår även att det i svensk rätt ska förtydligas att de aktiebolagsrättsliga bestämmelserna om vinstutdelning på begäran av en aktieägarminoritet inte gäller vid tillämpning av EU:s kapitaltäckningsregelverk.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 15 november 2023.

Behandlade förslag

Proposition 2023/24:4 EU:s kapitaltäcknings- och krishanteringsregelverk – några förtydliganden.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Ärendet och dess beredning.....	4
Utskottets överväganden.....	5
EU:s kapitaltäcknings- och krishanteringsregelverk – några förtydliganden	5
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	7
Propositionen	7
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	8

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

EU:s kapitaltäcknings- och krishanteringsregelverk – några förtydliganden

Riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i lagen (2015:1016) om resolution med den ändringen att
 - a) 4 kap. 35 § ska avslutas med en punkt,
 - b) ordet ”tillämpning” i 4 kap. 36 § ska bytas ut mot ”tillämpningen”,
 - c) 4 kap. 36 § ska avslutas med en punkt.
2. lag om ändring i lagen (2010:751) om betaltjänster,
3. lag om ändring i lagen (2011:755) om elektroniska pengar,
4. lag om ändring i lagen (2014:968) om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2023/24:4 punkterna 1–4.

Stockholm den 17 oktober 2023

På finansutskottets vägnar

Edward Riedl

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Edward Riedl (M), Mikael Damberg (S), Oscar Sjöstedt (SD), Dennis Dioukarev (SD), Björn Wiechel (S), Jan Ericson (M), Ingela Nylund Watz (S), Charlotte Quensel (SD), Adnan Dibrani (S), Ida Drougge (M), Ali Esbati (V), Hans Eklind (KD), Martin Ådahl (C), David Perez (SD), Janine Alm Ericson (MP), Cecilia Rönn (L) och Eva Lindh (S).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I betänkandet behandlar utskottet regeringens proposition 2023/24:4 EU:s kapitaltäcknings- och krishanteringsregelverk – några förtydliganden.

I propositionen lämnar regeringen förslag till lagstiftning med anledning av EU:s kapitaltäckningsregelverks krav på kapital och organisation för finansiella företag. Bakgrunden till förslaget är att Europeiska bankmyndigheten har ifrågasatt om svensk rätt står i överensstämmelse med unionsrätten. Regeringen föreslår därför att det i svensk rätt ska förtydligas att de aktiebolagsrättsliga bestämmelserna om vinstutdelning på begäran av en aktieägarminoritet inte gäller vid tillämpning av EU:s kapitaltäckningsregelverk.

I propositionen finns en redogörelse för ärendets beredning fram till regeringens beslut om propositionen.

Regeringens förslag till riksdagsbeslut återges i bilaga 1. Regeringens lagförslag finns i bilaga 2.

Lagförslagen har granskats av Lagrådet.

Inga motioner har väckts med anledning av propositionen.

Utskottets överväganden

EU:s kapitaltäcknings- och krishanteringsregelverk – några förtydliganden

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens förslag till ändringar i lagen om resolution, lagen om betaltjänster, lagen om elektroniska pengar och lagen om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag.

Propositionen

Beslut om kapitalbas och kvalificerade skulder för globalt systemviktiga institut

I lagen (2015:1016) om resolution, som genomför EU:s krishanteringsdirektiv, finns bestämmelser om rekonstruktion eller avveckling (resolution) av finansiella företag, framför allt banker och kreditmarknadsföretag (kreditinstitut). Resolution innebär att Riksgäldskontoret (resolutionsmyndighet) får ta kontroll över ett finansiellt företag i kris för rekonstruktion eller avveckling om det behövs för att värna den finansiella stabiliteten. En central åtgärd vid tillämpning av lagen om resolution är nedskrivning eller konvertering av kapital och skulder (6 och 21 kap.). I detta syfte ska företagen uppfylla ett krav på kapitalbas och kvalificerade skulder (4 kap.).

Vid tillämpning av kravet på kapitalbas och kvalificerade skulder kategoriseras företagen i resolutionsenheter eller företag som inte är resolutionsenheter. En resolutionsenhet är en juridisk person inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) som enligt en resolutionsplan ska vara föremål för resolutionsåtgärder (2 kap. 1 §). Resolutionsplanerna upprättas av resolutionsmyndigheterna, bl.a. Riksgäldskontoret.

En G-SII-enhet är en juridisk person som är ett globalt systemviktigt institut, en del av ett globalt systemviktigt institut eller en del av ett globalt systemviktigt institut hemmahörande i ett land utanför EES (artikel 4.1.136 i tillsynsförordningen). En G-SII-enhet kan också vara en resolutionsenhet.

I gränsöverskridande fall ska Riksgäldskontoret och utländska resolutionsmyndigheter fatta ett gemensamt beslut om kravet på kapitalbas och kvalificerade skulder (4 kap. 34–39 §§ lagen om resolution). För gränsöverskridande koncerner med minst två G-SII-enheter som är resolutionsenheter ska kravet på kapitalbas och kvalificerade skulder beräknas på ett särskilt sätt (35 §, som genomför artikel 45h.2 i krishanteringsdirektivet).

Avsikten är att även G-SII-enheter hemmahörande i ett land utanför EES som är en del av ett globalt systemviktigt institut ska ingå i den beräkningen.

I nya regler i krishanteringsdirektivet (artiklarna 45d.4 och 45h.2) förtydligas hur G-SII-enheter hemmahörande i ett land utanför EES ska ingå i beräkningen av det gemensamt beslutet kravet på kapitalbas och kvalificerade skulder. För att genomföra de nya reglerna bör enligt regeringen motsvarande bestämmelser införas i svensk rätt.

Vinstutdelning på begäran av en aktieägarminoritet

Europeiska bankmyndigheten har ifrågasatt om aktier i svenska aktiebolag uppfyller kraven på kärnprimärkapitalinstrument i EU:s kapitaltäckningsregelverk, eftersom en aktieägarminoritet – under vissa förutsättningar – kan begära att årsstämman beslutar om vinstutdelning. Om aktier inte får klassificeras som kärnprimärkapitalinstrument finns det en överhängande risk att många svenska finansiella företag inte kommer att uppfylla kapitalkraven, vilket i förlängningen kan medföra att företagen inte heller uppfyller kraven för verksamhetstillstånd

För att förtydliga att de aktiebolagsrättsliga bestämmelserna om vinstutdelning på begäran av en aktieägarminoritet inte gäller för de finansiella företag som omfattas av EU:s kapitaltäckningsregelverk, bör det i svensk rätt införas uttryckliga undantag för de aktuella företagen. Det ska därför enligt regeringen förtydligas att de aktiebolagsrättsliga bestämmelserna om vinstutdelning på begäran av en aktieägarminoritet inte gäller för kreditinstitut, värdepappersbolag, institut för elektroniska pengar, betalningsinstitut eller sådana holdingföretag som på grupp- eller undergruppsnivå ska uppfylla kapitalkraven enligt EU:s kapitaltäckningsregelverk.

Ikraftträdande

Ändringarna i EU:s krishanteringsdirektiv ska träda i kraft den 15 november 2023. Regeringen föreslår därför att lagändringarna bör därför träda i kraft den 15 november 2023.

Utskottets ställningstagande

Det har inte väckts någon motion med anledning av propositionen. Utskottet anser att riksdagen bör anta regeringens lagförslag, av de skäl som anförs i propositionen.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2023/24:4 EU:s kapitaltäcknings- och krishanteringsregelverk – några förtydliganden:

1. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2015:1016) om resolution.
2. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2010:751) om betaltjänster.
3. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2011:755) om elektroniska pengar.
4. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2014:968) om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

1 Förslag till lag om ändring i lagen (2015:1016) om resolution

Härigenom föreskrivs¹ att 4 kap. 35 och 36 §§ lagen (2015:1016) om resolution ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 kap.35 §²

Om minst två G-SII-enheter enligt artikel 4.1.136 i tillsynsförordningen tillhör samma globalt systemviktiga institut och är resolutionsenheter, ska Riksgäldskontoret, om Riksgäldskontoret är resolutionsmyndighet för en av resolutionsenheterna eller samordnande resolutionsmyndighet, fatta ett gemensamt beslut med berörda utländska resolutionsmyndigheter om att tillämpa artikel 72e i tillsynsförordningen och om justeringar för att begränsa eller undanröja skillnader mellan kraven enligt

Om minst två G-SII-enheter enligt artikel 4.1.136 i tillsynsförordningen tillhör samma globalt systemviktiga institut och är resolutionsenheter, *eller skulle ha varit resolutionsenheter om de hade varit etablerade inom EES*, ska Riksgäldskontoret, om Riksgäldskontoret är resolutionsmyndighet för en av resolutionsenheterna eller samordnande resolutionsmyndighet, fatta ett gemensamt beslut med berörda utländska resolutionsmyndigheter om att tillämpa artikel 72e i tillsynsförordningen och om justeringar för att begränsa eller undanröja skillnader mellan kraven enligt

1. 36 § 1 och artikel 12a i tillsynsförordningen, och

2. 36 § 2 och artikel 12a i tillsynsförordningen.

Justeringar enligt första stycket får göras om förutsättningarna enligt artikel 45h.2 andra och tredje styckena i krishanteringsdirektivet är uppfylld

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv av den 15 maj 2014 om inrättande av en ram för återhämtning och resolution av kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av rådets direktiv 82/891/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/24/EG, 2002/47/EG, 2004/25/EG, 2005/56/EG, 2007/36/EG, 2011/35/EU, 2012/30/EU och 2013/36/EU samt Europaparlamentets och rådets förordningar (EU) nr 1093/2010 och (EU) nr 648/2012, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2022/2036.

² Senaste lydelse 2021:467.

36 §³

Vid tillämpning av 35 § ska det ytterligare krav som avses i 2 § bestämmas för

1. respektive resolutionsenhet, och
1. respektive resolutionsenhet eller G-SII-enhet utanför EES som skulle ha varit en resolutionsenhet om den hade varit etablerad inom EES, och
2. ett moderföretag inom EES som om det utgjorde den enda resolutionsenheten inom det globalt systemviktiga institutet

Denna lag träder i kraft den 15 november 2023.

³ Senaste lydelse 2021:467.

2 Förslag till lag om ändring i lagen (2010:751) om betaltjänster

Härigenom föreskrivs att det i lagen (2010:751) om betaltjänster ska införas en ny paragraf, 3 kap. 4 a §, och närmast före 3 kap. 4 a § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 kap.

Vinstutdelning

4 a §

Bestämmelserna om vinstutdelning på begäran av en aktieägarminoritet i 18 kap. 11 § aktiebolagslagen (2005:551) gäller inte för betalningsinstitut.

Denna lag träder i kraft den 15 november 2023.

3 Förslag till lag om ändring i lagen (2011:755) om elektroniska pengar

Härigenom föreskrivs att det i lagen (2011:755) om elektroniska pengar ska införas en ny paragraf, 3 kap. 3 a §, och närmast före 3 kap. 3 a § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 kap.

Vinstutdelning

3 a §

Bestämmelserna om vinstutdelning på begäran av en aktieägarminoritet i 18 kap. 11 § aktiebolagslagen (2005:551) gäller inte för institut för elektroniska pengar.

Denna lag träder i kraft den 15 november 2023.

4 Förslag till lag om ändring i lagen (2014:968) om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag

Härigenom föreskrivs att det i lagen (2014:968) om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag ska införas en ny paragraf, 1 kap. 14 §, och närmast före 1 kap. 14 § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

Vinstutdelning

14 §

Bestämmelserna om vinstutdelning på begäran av en aktieägarminoritet i 18 kap. 11 § aktiebolagslagen (2005:551) gäller inte för

- 1. kreditinstitut,*
- 2. värdepappersbolag, eller*
- 3. sådana holdingföretag som på grupp- eller undergruppsnivå ska uppfylla kapitalbaskraven i artikel 92 i tillsynsförordningen eller artikel 11 i värdepappersbolagsförordningen.*

Denna lag träder i kraft den 15 november 2023.